

SZÖVEG –
SZÁM KATI

SOROZAT –
RIPORT

KÉP –
PÁCZAI TAMÁS

MEGFOGNI A KEZET ÉS ELENGEDNI

A Képmásnak egyik szívesen vállalt feladata, hogy a mindennapi kihívások közepette a fiatal családok mellett álljon, és mindezt a szó és a kép szemérmes és biztonságos bástyái mögött maradván teszi. Az *Otthon Segítünk Alapítvány* önkéntesei azonban be is kopognak az otthonokba, hogy megkérdezzék, miben segíthetnek. Ezúttal mi is ellátogattunk egy családhoz egyik új önkéntesükkel.

- ◆ A két szőke apróság legalább egy perccel megelőzi az előresiető anyukát a dunakeszi ház kapujában, és mire belépünk, már kikérdezték, kik is vagyunk. *Kunné Nerpel Krisztina*, az OSA segítője már korábban megérkezett Anették családi házába, láthatóan mi vagyunk most a vendégek, vagyis a fő attrakció. Nem telik el öt perc, fotósunk és a kolléganőm már végigszemlélte a játékokat, elkalauzolták őket az emeleten, sőt a spájzban is, és megismerkedtek a macskával. Mindez persze nem jelenti azt, hogy közben mi, a másik három felnőtt végig tudunk mondani egy összetett mondatot anélkül, hogy Dia gurgulázó vagy Máté morgós, okoskodó hangján el ne hangozzon egy kérdés, kérés, felszólítás.

Krisztinának ez az itteni az első feladata az alapítványnál, eredeti szakmája védőnő. Amikor megkérdezem, miben különbözik az önkéntesség a védőnői munkától, azt feleli, hogy bár ez is ingyenes szolgáltatás az anyukáknak, fontos különbség, hogy csak addig áll fönt, amíg ez a találkozás mindegyik fél számára kellemes. „A segítőknek is és a segítetteknek is feltöltődés ez – mondja. – Én 20 éve vagyok édesanya, és emellett az is segít a szituációban, hogy természetgyógyászként is látogatok családokat. Az alapítványnál olyan embereket kerestek, akik maguk is szülők, és segíteni tudnak azoknak, akiknek most valami miatt nehezebb.”

MIT JELENT A NEHÉZ HELYZET?

Mindenkinek mást. Van, akinek sérült gyermeket, akit fejlesztésre kell hordani, és közben nincs, aki az egészséges testvérrel játsszon. Másnak dupla vagy tripla örömet, vagyis kettes- vagy hármásikreket, akiket lehetetlen két kézzel ellátni. Van, akinek egyedülálló szülőiséget, azt, hogy még a fürdőszobában sem tud eltölteni tíz percet egyedül, mert 24 órás készenlétben kell lennie. És sokan vannak, akiknek csak egy beszélgetőtársra, egy megnyugtató szóra van szükségük, hiszen – ahogy az alapítvány honlapján olvasható egyik történet hőse fogalmaz – az anyává váláshoz nem elég megszülni egy gyereket.

„A barátok eltűntek, a nagyszülők elfoglaltságuk miatt nem tudnak napi szinten segíteni – meséli Anett, akinek egy barátnője ajánlotta az alapítványt. – Előtte is ritkán találkoztunk a barátnőmmel, de Máté túl antiszociális volt ahhoz, hogy az ő kisfiával együtt is tartsuk a közvetlen kapcsolatot, ezért csak neten tudtunk beszélgetni. Máté nem egyszerű eset, de aztán megszületett a húga is, akivel valószínűleg nem lenne probléma, viszont Mátétól nagyon gyorsan tanul. Amikor panaszkodtam a barátnőmnek, mutatta az alapítványt: »erre lenne szükséged!« Egy évet kellett várnom, mert nem volt emberük a mi környékünkön, de végül megérkezett Kriszti.” Anett közben az asztalnál állva banánt hámoz, elmagyarázza, hogy miért nincs ebéd előtt gumicukor, lehajol megigazítani egy nadrágot, és közben elhárít egy szeme felé csapódó ceruzát.

„Nem ülsz le?” – kérdezem, bár jól emlékszem az időszakra, amikor én sem értettem az effajta kérdéseket. „Akkor biztos valaki leesik valahonnan – feleli nevetve. – Sok anyuka meséli, hogy anyaként akkor ült le először enni, amikor az első gyerek elment oviba. Arról nem is beszélve, hány év, mire átalusszák végre az éjszakát.” Anett rögtön el is meséli a mait, amely különösen nyugodtnak ígérkezett, míg a macska le nem csapta a vécétetőt a földszinten. Ennyi egy anyának épp elég ahhoz, hogy riadót fújjon. (Én már hozzá sem teszem, hogy ma is szinte éberem alszom, amíg felnőtt gyerekeim után nem csapódik a bejárati ajtó – félálomban bízom benne, hogy belülről).

Közben egy kisebb konfliktus bontakozik ki, amelynek az egyébként igen békés macska is résztvevője.

Anett és Kriszti rutinos túsztárgyalóként békítik ki a feleket. „Tegnap öcsém átugrott délután – folytatja Anett – és csodálkozva kérdezte, hogy én miért csak akkor tudok tevékenykedni, ha ő itt van. Ha vendég van, akkor általában semmi gond a gyerekekkel. De ma reggel például hosszú percekig tartottam egy poharat a kezemben a szekrény előtt, mert valamelyik gyerek úgy húzta le a pólómat, hogy nem tudtam elérni a polcot, hogy feltegyem. Máté másfél éves kora körül eljutottam oda, hogy mozdulni sem tudtam tőle, hívnom kellett egy takarítónőt. Abban a percben, ahogy megérkezett, már itt játszott körülöttünk, mint egy kisangyal, és én is takaríthattam.” Kriszti a saját tapasztalataiból is meg tudja ezt erősíteni: „Nekem anyukám mesélte egyszer, hogy előfordult velünk is, hogy heteken át csak a postás toppant be »vendégségbe«.”

15 évvel ezelőtt az angliai Home Start mintájára jött létre az Otthon Segítünk Alapítvány. Az alapítók büszkék arra, hogy nemzetközi viszonylatban is csodájára járnak, mennyire professzionális alapokra épült az országos magyar szervezet. Ez nemcsak az önkéntesek 40 órás szakmai képzését jelenti, hanem többek között az őket kísérő szupervizor-rendszert is, amely ennek a nehéz segítő munkának a hátterét biztosítja. Ahogy az önkéntesek beszámolnak róla, nem egyszerű belecsöppenni egy család olykor tragikus élethelyzetébe, magukra venni a teherből pár órára, amíg szükség van rájuk, aztán letenni, és visszamenni a saját otthonukba.

Ha valaki most betoppan, egy takaros házat lát, benne két szép, okos, egészséges, élénk gyerekekkel, akik társalognak, csúszdéznek, paradicsomot szednek vagy kreatív mókákat eszelnek ki a fiatal anyukával – minden idilli (tévét, mobilt, bármiféle kütyüt nem is láttunk). „Jellemző, hogy kifelé minden rendben, és közben az anya mégis összeomlás előtt áll?” – kérdezem Krisztit. „Abszolút!” – feleli. „És tényleg elegendő heti egy látogatás, hogy megelőzze egy komolyabb pszichés vagy életvezetési probléma kialakulását?” Az OSA önkéntese szerint valamilyen segítségre mindenkinek szüksége van, nagyszülőre, testvérré, barátira, egy kismamaklubra vagy egy egyházi közösségre. „Biztos vagyok benne, hogy komoly eseteket nem tudnék kezelni, de sok esetben megelőzhető egy komolyabb pszichés probléma. Néha tényleg csak leülök, és kártyázok a gyerekekkel, vagy megvárom velük kint a rendelők előtt, amíg az anya orvoshoz megy. Sokan félreértelmezik az alapítvány munkáját, azt hiszik, bébiszitter kölcsönző. Azt nem tehetem meg, hogy Anett nélkül vagyok a gyerekekkel. Nyilván az is fontos, hogy legyen néha szabadideje, de nem ez az alapítvány vállalása.”

Anett persze tiltakozik, Kriszti szerinte sokkal több, mint játszótárs, nagyon sokat segít a tanácsaival, a jelenlétével. „Nálunk az az érdekes, hogy Máté velem nem hajlandó játszani. Emiatt elvittem korai fejlesztésre is, de ott nem volt vele probléma. Ha én leülök vele, eljátssza az értetlent, Krisztivel viszont nagyon jól megoldja a bonyolult feladatokat is.” „Egy fejlesztő pedagógus egyszer azt mondta nekem, hogy a szülő mindig a nehezét kapja, ő a rajtkő, amelyről egy gyerek elrugaskodik, és ilyenkor néha nagyot rúg is belé. A kivételesen intelligens gyerekek – mint Máté – sokszor első néhány évükben

nehézebben kezelhetők, ilyenkor meg kell találni hozzájuk a megfelelő kulcsot. Ebben tudok segíteni.” – magyarázza Kriszti. „Másról is tudtok beszélgetni a gyerekeken kívül?” – kérdezem, miközben az Anett öccse által festett fal előtt fotózunk. „Ó, néha egyáltalán nem tudunk beszélgetni!” – nevetnek. – De, ha igen, leginkább a gyerekekről.” Amikor a fiatal anyukától azt kérdezem, ő el tudná-e magát képzelni OSA-segítőnek, azt feleli: „Igen. Ha ezen túl vagyok.” ♦

A segítő munkát ingyen vállaló önkéntesek kivétel nélkül maguk is szülők. Ahogy egyikük fogalmaz, néha bizony az is elhangzik a házastárs részéről, hogy „miért otthon segítesz, miért nem itthon?”. És talán a legnehezebb, hogy nemcsak belépni kell az otthonokba, hanem egy idő után elköszönni is, amikor az anyuka már barátként fogad, amikor a gyerek futva ugrik a nyakadba, ha megérkezel. El is kell engedni a kezét, amit egyszer megfogtál, hiszen az Alapítvány legfontosabb célja a segítségkérő szülő megerősítése, hogy egy idő után segítség nélkül is jól működjön a család.

Ingyenes felkészítő tanfolyamra várjuk azokat a szülőket, nagyszülőket, akik heti 1-2 alkalommal baráti, gyakorlati segítséget nyújtanának kisgyermekes családoknak:
061 365 1436, otthonsegitunk@webdream.hu

Keressenek bátran, ha nehéznek érzik a kisgyermekes éveket, ha nem győzik egyedül:
061 365 1436, otthonsegitunk@webdream.hu